

83. Brennbergfjell (R 163) - Ørbeinskaret

Brennberget (felles)

Flere matrikkelgarder har Brennberg i navnet, og med forskjellige former: Brennberg 1610, og videre Brenbergh, Bremberg, Brember, Brendber, Brenber, for å ende med Brendberg 1723.

Navnet har utvilsomt med brann eller brenning å gjøre, men om det er skogbrann eller brenning i forbindelse med rydning, skal være usagt.

I de tidligste skattelistene er ikke de forskjellige brukene spesifisert. Brennberg øvre lar seg lett skille ut fra de andre, da eieren her var Hemnes kirke, mens de andre var Dønnes-gods. Ved skattemanntallet 1647 er de øvrige brukene samlet under navnet Nedre Brennberg. Høykleppen var da ikke ryddet. Med en viss margin av usikkerhet kan brukene sorteres under Nedre Brennberg, Indre Brennberg og Brennbergfjell ved hjelp av landskyld og sannsynlig brukerrekkefølge p.g.a. navn. Først fra 1667 har skattelistene presise angivelser.

Også etter 1704 volder navnbruken adskillige vanskeligheter, da kirkebøkene ofte har bare samlenavnet Brennberg som adresse.

I tillegg til dette stemmer ikke plasseringen ved Extraskatten 1762-72 med de brukerrekkeene på Indre Brennberg som kan utledes fra bykselbrevene bakover fra F 1801.

Navn:

Brendberfield 1661, Bergskall 1666, Brendbergfieldet 1723, Brændbergfield 1838, Brennbergfjeld 1891. 1 kirkebøkene også Bringbergskar og Ørbenskar. Daglignavn Ørbeinskaret. Garden ligger 256 m.o.h i et skar mellom Brennbergfjellet og Straumfjellet. I navnet Ørbeinskaret er ør sannsynligvis å oppfatte som forsterkende: "det meget like, rette Skar, hvorigjennem der er en meget kort Gjenvei". (Rygh XVI). Jfr. betydningen av "ør " i ørliten. Skaret er ikke beint, men det er fri sikt i begge retninger fra garden.

Brukstall:

Garden har alltid hatt bare ett bruk.

Eiere:

Dønnes gods, se 71 Steinhaugen. Brukeren kjøpte garden 1913. Seinere selveiere.

BRUKERE.

Bnr. 1 (Inr. 268) ØRBEINSKARET, landskyld ½ våg.

1838: 1 ort, 1891: M. 0,34.

1) **Ole Larsson** (Olluff Lauritz.) var ødegårdsmann 1629 32 og betalte 2 dlr. skatt.

2) **Nils** var ødegårdsmann 1639, antas å være den Nils Olsøn som ved skattemanntallet 1647 hadde 18 mark landskyld, og ennå var her 1652. Kunne være en sønn av f.br.

3) **Mathias Nilsson**, trolig sønn av f.br, var bruker fra seinest 1661. Ved M 1666 var Mathias 61 år, med en sønn

1. Mikkel, 1 ½ år.

Her bodde også en "strandsitter" Ole Mathiassøn, 31 år. Han kunne være sønn fra et tidligere ekteskap.

4) **Simon Olsøn**, trolig fra 133 Bryggfjell, var bruker 1701-14. En Simon Olsøn Bryggefield er nevnt i en rettsforklaring 1698, og Simon var ikke noe særlig vanlig navn. Ved M 1701 var han 51 år, med

sønnene

1. Jon, 10 år, død 1779 som jordløs husmann på Varpen under 10 Høyenes,
2. Peder, f. ca 1693, til oppfostring hos Amund Thoresen på 51 Storbjerka,
3. Augustinus, 5 år (129 L.Bryggfjell), druknet i Røssåga 31.10.1751

En datter

4. Seborg, f. ca 1685, var gift med følgende bruker,

og en datter

5. Anne, døde 1725, 38 år gl. 1714 overlot Simon garden til svigersønnen og bykslet 6 mark i 132 Holmsletta.

5) **Thomas Jonsøn** var bruker fra 1715. En aktuell "kandidat" er den T.J. som tjente på Indre Bardal, 20 år ved M 1701. G. 1713 m. **Seborg Simonsd.** (ca 1685-1761), datter av f.br.

Barn:

1. Karen, f. -14, d. -40, (i Hemnes Gård og Slekt er det oppgitt to Karen, men det er

- samme person, 26 år ved dødsfallet i 1740)
2. Jon, f. 1716 (her), var "74 år" da han døde i 1788,
 3. Marit, f. -20, d. 12.5.-76 (80 Ø.Brennberg Bruk Ila),
 4. tv. Erik, f. -24,
 5. tv. Augustinus, f. -24, d. -40.

6) **Jon Thomassøn** (1716-1788), sønn av f.br., var bruker fra 1715. G.I. m. **Ane Christophersd.** (1717-47) fra 72 Utskarpen bnr. 2.

Barn:

1. Karen Elisabeth, f. 1742 (tj. i Hemnes -88),
2. Augustinus, f. -45 (her),

G.II. 1747 m. **Andfri Nilsd.** (1716 63) fra 68 Y.Dilkestad bnr. 1.

Barn:

3. Anders (Andreas), f. 1748 (77 Storstrand bnr. 2),
4. Nils, f. -50 (69 I.Dilkestad bnr. 2),
5. Thomas, f. -52 (tj. i Salten -88),
6. Ane, f. -54 (tj. i Rødøy -88),
7. Ole, f. -57 (tj. i Vågan -88).

G.III. 1764 m. **Weronicha Christophersd.** (1723-95) fra 41 Furuhaten. Ingen barn. Som kårfolk flyttet Jon og Weronicha til sønnen på 77 Storstrand, der Jon døde. Weronicha flyttet så til 41 Furuhaten og døde der.

7) **Augustinus Jonsøn**, f. 1745, sønn av f.br. var bruker fra 1768. G. 1768 m. **Gunille Jonsd.** Ingen barn kjent. Augustinus var her bare noen år, og flyttet så til Lofoten.

8) **Jon Henrichsøn** (1749-1801), opph. Gruben NR, var bruker fra seinest 1773. G. 1771 m. **Ane Nilsd.** (1749-1802) fra 95 Jamtjord bnr. 3.

Barn:

1. Henrich, f. 1773, ikke nevnt i moster Karens skifte 1810,
2. Karen, f. 1.7.-75, nevnt 1810,
3. Anna Kierstina, f. 10.8.-77, d.-98,
4. Nils, f. 23.7.-81, d.-87,
5. Benjamin, f.-82,
6. Johannes, f.-87, d. 3.6.1868, Flostrand i Nesna ved F1865, han hadde en sønn Johan Henrik f. 1827, Mor: Berit Jakobsdatter f. 1794 i 57 Holm-Holmen,
7. Nils, f.-91, nevnt 1810, da på 141 Meland.

Jon var jordløs husmann på 10 Høyenes pl. Varpen ved F1801.

9) **Nils Anderssøn** (1752-92) var bruker fra ca 1790. G 1790 m. **Abelona Christophersd.**, f. 1759, fra Altermarka bnr. 1 NR.

Barn:

1. Anders, f. 1791 (26 Hjartli bnr 1)
2. Abelona, f. -92, skifte 1830, ugift.

Fam. flyttet til 93 Straumdalen seinest 1792, der Nils døde i advent samme år. Enka var ikke i Hemnes ved F 1801. Brennbergfjell lå øde t.o.m. 1795.

10) **Israel Israelsøn**, f. 1757, fra Plurheia bnr. I NR, fikk bbr. dat. 9.7.1796, tl. 19.10.-97. G.m. **Maren Hansd.** f. 1767, fra Bjørnådal i Nord-Rana.

Barn:

1. Maren, f. 1795, nevnt i bror Jakobs skifte 1838, da på 104 Solhaug, ugift,
2. Kirstine, f. 1797, ikke nevnt 1838,
3. Davina, f. -98, d. -99,
4. Martha, f. 1800, nevnt 1838, da på 134 Skresletten, ugift,
5. Ole Israel, f. -02, skifte 1835 (58 Svaleng), ugift,
6. Jacob, f. -07, d. -38 på 88 Utland, ugift.

Fam. antakelig flyttet til NR etter 1810.

11) **Jens Jenssøn** (1783-25.5.1860) fra 84 I.Brennberg bnr. 2 fikk bbr. dat. 6.8., tl. 8.10.1810. G. 1809 m. **Berit Christina Monsd.** (13.5.1782-17.5.1864), fra 18 Dyrhaug, konf 1800 i Hemnes, død på Blyset i Bardal.

Barn:

1. Isach, f. 1810, d.s.å.,
2. Elisabeth Dorethea, f. -13, d. 13.11.-90, ugift,
3. Kierstina, f. -15, d. 20.3.-83, til Blyset i Bardal, gift med husmann Johan Andersen f. 1817 Blyset, 3 barn,
4. tv. Berit Anna, 1.10.-21 (pl. 8 Vedåmoen),
5. tv. Ole Christian, f. 1.10.-21, d. etter 1875, til Indre Bardal, gift med Anne Jonsdatter f. 1825 Sandhei i Nord-Rana, 4 barn,
6. Karen Johanna, f. 9.12.-23, d. 12.2.1917, gift 1863 med husmann Ole Olsen (1825-1917) fra 18 Dyrhaug, 1 barn.

Fam. flyttet ca 1825 til 5 Brennesvika, hvor Jens var husmann.

12) **Iver Iversen** (1798-5.11.1830) fra 81 N.Brennberg var bruker fra 1825. G. 1828 m. **Randine Ottensd.** (1792-etter 1865) fra 21 Luktvassli nedre bnr. 2.

Barn:

1. Iver Peder, f. 25.7.1828 (72 Utskarpen pl. Haugstykket),
2. Otten Johan, f. 4.3.-31 (USA-66), gift 1853 med Marit Nilsdatter f. 1824 Teigen under 70 Dalos, begge nevnt i hennes foreldres skifte 1877, da i Amerika.

13) **Erik Iversen** (1805-14.10.-93) fra 84 I.Brennberg bnr. 3 var bruker fra 1831. G. 1831 m. enka **Randine**.

Barn:

1. Edvard Johan, f. 1.10.1832, d. før mors skifte 1874 (skomaker, døvstum), gift med Berit Olsdatter f. 1841, 2 barn,
2. Karen Kirstina, f. 21.7.-35, d. 13.12.-48.

14) **John Ellingsen** (1828-1.11.1915) fra Støren var bruker fra før 1875. Han hadde tidligere bodd i Klæbu, Trondheim og på Leka. G.m. **Ingeborg Korneliusd.** (1835-4.4.-83) fra Lade i Strinda.

Barn:

1. Eskild, f. 1859, d. 9.12.1938, murmester, til Mo i Rana, gift med Helga Hansen f. 1864 på Langfjellsetra i Nord-Rana, 7 barn,
2. Karen, f. -61, til Hemnesberget, så 1895 til Tranøy, gift med veiarbeider Lars Rolstad f. 1861, 6 barn,
3. Ingeborg Anna, f. -63, d. 1.2.1934 Hemnesberget, gift 1888 med sagbruksarbeider Jørgen Andersen (1864-1957) fra Nøstodden i Drammen, 8 barn,
4. John, f. -67, til 141 Meland, var murer, gift med Anna Nilsdatter f. 1869 Flakstad i Lofoten, 2 barn,
5. Gurine, f. -70, d. 24.3.1911, til Hemnesberget, hun hadde en sønn Ingolf f. 1899, Far: Baker Ole Johan Lie f. 1878 Mo i Rana,
6. Ingeborg, f. 16.10.-73, til Skjæran under 65 Hemnes, gift 1901 med Ivar Olsen (1874-1929) fra Hemnesberget,
7. Fredrikke Brinkmann, f. -76, gift med Hans Johannessen Bogen f. 1873 i Steigen, 5 barn.

John Ellingsen flyttet til 65 Hemnes og fikk husmannsseddel på Skjæran, tl. 11.6.1877.

15) **Anders Nilssen** (1838-13.8.1913) fra 68 Y.Dilkestad bnr. 5 var bruker fra ca 1877. Tidligere husmann på Dilkestad og 72 Utskarpen. G.I. 1869 m. **Elisabeth Maria Eliasd.** (8.11.1834-14.8.-73) fra Skonseng Almlia NR.

Barn:

1. Nils Edvard, f. 29.1.1871, ikke nevnt i fars skifte 1913.

G.II. 1876 m. **Ane Martha Pedersd.** (25.7.1838-6.7.1900) fra Sjånes bnr. 2 NR.

Barn:

2. tv. Elling Mos, f. 30.3.-77, nevnt i 1913, sindssyg, på Rønvik asyl,
3. tv. Peder Bang, f. 30.3.-77 (84 I.Brennberg bnr. 3),
4. Elen Anna, f. 2.5.-79 (USA-00, tilbake før -13).

16) **Elen Andersd.** (1879-7.3.1924), datter av f.br., fikk skj. fra Jørgen Coldevin for kr. 200 og kår til faren, tl. 1.7.1913.

Barn:

1. Einar, f. 24.5.1915 (2 Osmo)
2. Arne, f. 8.9.-19 (Dalan)

17) **Wilhelm Martinsen**, f. 1891, fra 70 Dalosen bnr. 10, fikk skj. fra skifteforvalteren i Elen Andersdatters dødsbo for kr. 2100, tl. 31.1.1925. G. 1925 m. **Olga Johansen** (1894-22.11.1978) fra 77 Storstrand bnr. 1.

Barn:

1. Johan, f. 1918, d.-84, gårdsarbeider i Østfold, ugift,
2. tv. Dagrun, f. 1.1.-22, hun hadde en datter Borgny f. 1948, Far: Alfred Helnes (1894-1967),
3. tv. Sigrun, f. 1.1.-22,
4. Irma, f. 24.5.-26, gift med grubearbeider Frithjof Konradsen f. 1912 Åga i Nord-Rana, 5 barn,
5. Bjørghild, f. 19.4.-29, sykesøster og gamlehjemsbestyrer,
6. Oddny, f. 2.2.-31, bosatt ved Kragerø, gift med Einar Minde, 4 barn,
7. Gunnar, f. 23.12.-32, d. -65,
8. Solbjørg, f. 11.5.-35, gift med Odd Sørensen, ingen barn,
9. Ragnhild, f. 7.10.-37, gift med Per Håkon Kvannli f. 1931, 2 barn,
10. Nils Johan, f. 5.6.-40, d.-41,
11. Nils Johan, f. 5.7.-42, gruvearbeider på Svalbard, bor i Utskarpen, ugift.

18) **Nils Johan Brennbergfjell**, f. 1942, sønn av f.br., fikk skj. tl. 1.7.1970.